

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 42/2011-56

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. septembra 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť S., B., zastúpeného advokátom JUDr. J. M., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14 Co 177/2009-575 z 28. septembra 2010 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 13 C 55/2007-322 z 25. mája 2009 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo S. na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co 177/2009 z 28. septembra 2010 porušené nebolo.

2. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 42/2011-17z 3. februára 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť S., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 14 Co 177/2009-575 z 28. septembra 2010 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 C 55/2007-322 z 25. mája 2009.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd rozsudkom č. k. 13 C 55/2007-322 z 25. mája 2009 zaviazal sťažovateľa vydať a navrátiť R., B. (ďalej len „žalobkyňa“), vlastníctvo k nehnuteľnostiam – parcelám č..., ktoré sú zapísané na liste vlastníctva č..., katastrálne územie O., v prospech vlastníka Slovenská republika a v správe sťažovateľa.

Proti rozhodnutiu okresného súdu podali obaja účastníci konania odvolanie, na základe ktorých krajský súd rozsudkom č. k. 14 Co 177/2009-575 z 28. septembra 2010 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.

Sťažovateľ namieta, že rozhodnutie prvostupňového súdu a odvolacieho súdu na vydanie nehnuteľností nebolo v súlade so zákonom, pretože žalobkyňa neuplatnila reštitučný nárok v súlade s § 5 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej len „reštitučný zákon“), nepreukázala v prekluzívnej lehote do 30. apríla 2006 sťažovateľovi, že jej bolo odňaté vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam, a nepreukázala v uvedenej lehote ani to, akým spôsobom ustanoveným v § 3 ods. 1 reštitučného zákona jej bolo vlastnícke právo odňaté. Podľa názoru sťažovateľa nepostačoval odkaz na príslušnú pozemkovoknižnú vložku, ale mal byť predložený relevantný právny dokument osvedčujúci tvrdenú skutočnosť (unesenie dôkazného bremena).

Podľa názoru sťažovateľa: „Žalobca žiadnym právne relevantným spôsobom v lehote do 30. apríla 2006 nepreukázal skutočnosti podľa § 3 zákona. V písomnej výzve len všeobecne poukázal na dôvod uvedený v príslušnej pozemkovoknižnej vložke s poukazom na to, že je verejnou listinou. Písomná výzva neobsahovala žiadnu špecifikáciu nehnuteľností, obsahovala iba odkaz na pozemkovoknižnú vložku.

... Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že žalobca ešte ani v čase podávania žalobného návrhu nevedel, akým právnym titulom mu malo byť vlastnícke právo odňaté.“

Sťažovateľ ďalej tvrdí, že na strane žalobkyne absentovala aktívna vecná legitímácia, t. j. že žalobkyňa nepreukázala právne nástupníctvo po pôvodnom pozemkovoknižnom vlastníkovi zapísanom v pozemkovej knihe. Podľa slov sťažovateľa: „Žalobca žiadnym relevantným právnym spôsobom nepreukázal, že je právnym nástupcom po pôvodnom vlastníkovi zapísanom v pozemkovej knihe. Neobstojí tvrdenie žalobcu, že vlastnícke právo prešlo automaticky zmenou hranice v roku 1918, na základe následných pápežských konštitúcií a v neposlednom rade na základe potvrdenia Ministerstva kultúry SR...

Sťažovateľ tvrdil, že Pápežské Konštitúcie vymedzovali len administratívne hranice jednotlivých cirkevných provincií a jednotlivých diecéz. Týmto pápežským aktom však ešte

nedošlo k zmene vlastníckeho práva medzi jednotlivými cirkevnými provinciami a diecézami.

Nakladanie s majetkom r. bolo novodobo upravené v Kódexe kanonického práva v roku 1917, šiestej časti, stat' XXVII Nadobúdanie cirkevného majetku.“

Sťažovateľ poukazuje na to, že pre tento prípad súdneho sporu platí Kánon 1500 a rozhodnutie cirkevnej vrchnosti o rozdelení dovtedy spoločného majetku muselo byť s prechodom do vlastníctva nového cirkevného právneho subjektu zapísané do pozemkovej knihy podľa Kánonu 1499, § 1.

Sťažovateľ ďalej uviedol: „Sťažovateľ tvrdil a aj tvrdí, že aj po roku 1918 platil Všeobecný uhorský občiansky zákonník, a to až do 1. 1. 1951, v ktorom platil prísny princíp intabulácie (vkladu) právo do pozemkovej knihy, bez ktorého by vlastnícke právo ako také vôbec nebolo nadobudnuté (mimo vydržania a dedenia). Podľa toho sa postupovalo a nie podľa cirkevného práva. Tak isto bol do právneho poriadku I. ČSR recipovaný aj vyššie uvádzaný zákon č. 50/1874 ř. z.

Žalobcom predkladané potvrdenie Ministerstva kultúry SR nie je relevantným právnym dokumentom, vôbec nerešpektujú dobový platný právny poriadok a navyše je vydané v rozpore s kompetenčným zákonom..., sú vydávané účelovo, v prospech žalobcu.

... je zrejmé, že právny predchodca žalobcu nenadobudol vlastnícke právo podľa príslušných ustanovení civilného práva a ani podľa Kódexu kanonického práva z roku 1917.“

Ďalej sa odvoláva na list od „*O. arcibiskupa Dr. P. E. zo dňa 31. 3. 2008 adresovaný Okresnému súdu Nitra ku konaniu 17 C 177/2006“*, v ktorom „*O. arcibiskup konštatuje... Nakoniec poukazujem na to, že nevieme o takom cirkevno-správnom opatrení, na základe ktorého navrhovateľom označená R. by bola právnym nástupcom bodového O. úradu.“*, a na „*list Z. opáta Dr. D. Dr. Z. F. P. adresovaný Okresnému súdu Levice, sp. značka 6 C 85/2007“*, podľa ktorého bývalá Apoštolská administratúra v Trnave nehnuteľnosti, ktoré vlastnilo „*Z. opátstvo na území bývalej ČSR dostala len do správy a nie do vlastníctva“*.

Sťažovateľ ďalej poukazuje na to, že k odňatiu, resp. prevodu vlastníckeho práva na štát došlo mimo rozhodného obdobia, t. j. pred rokom 1948 a za náhradu.

V sťažnosti uvádza, že „... k prevodu vlastníckeho práva na štát (býv. ČSR) došlo podľa zákona č. 215/1919 Sb. o prvej pozemkovej reforme, ktorý zákon nie je reštitučným titulom podľa § 3 reštitučného zákona a k tomuto odňatiu došlo mimo, teda pred rozhodným obdobím fixne daným reštitučným zákonom“.

Všeobecné sudy sa podľa tvrdenia sťažovateľa a jeho námietkami a dôkazmi vôbec nezaoberali, a najmä rozhodnutie krajského súdu č. k. 14 Co 177/2009-575 je nedostatočne vyhodnotené, nepresvedčivé a zjavne neodôvodnené.

Sťažovateľ v sťažnosti tiež uvádza: „S... požiadavkami na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia podstatného nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú a napokon i len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené. Povinnosťou súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia právom predvídaným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov a teda sa mu odníma možnosť konať pred súdom.

... bolo povinnosťou krajského súdu ako odvolacieho súdu, aby dal jednoznačnú odpoveď na všetky námietky sťažovateľa uvedené v odvolaní proti napadnutému rozhodnutiu prvostupňového súdu. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu takéto závery neobsahuje, je nepresvedčivé a zjavne neodôvodnené, čím sa reálne nezabezpečilo

uplatnenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb. a čl. 6 ods. 1 európskeho dohovoru.“

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu vydať nález, ktorým vysloví porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 177/2009-575 z 28. septembra 2010 v spojitosti s rozsudkom okresného súdu č. k. 13 C 55/2007-322 z 25. mája 2009, zruší predmetné rozsudky a vec vráti na ďalšie konanie.

Sťažovateľ zároveň navrhol ústavnému súdu, aby jeho plénum prijalo uznesenie, ktorým by zjednotilo odchylné právne názory jednotlivých senátov ústavného súdu v obdobných „reštitučných veciach“ podľa predmetného reštitučného zákona. Svoju žiadosť odôvodnil takto:

„... v obdobných reštitučných veciach podľa zákona č. 161/2005 Z. z. bolo prijatých viacero náleзов Ústavného súdu Slovenskej republiky, a to IV. ÚS 150/2009, III. ÚS 382/2009 a II. ÚS 419/2009, všetky v roku 2009. Tieto nálezy bez akýchkoľvek pochybností ústavné sťažnosti rímskokatolíckej cirkvi odmietli ako zjavne neopodstatnené. Súčasne v roku 2010, pominúc § 6 zákon č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov, boli vydané ďalšie nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky č. I. ÚS 12/2010, I. ÚS 248/2010 a I. ÚS 250/2010, ktoré naopak vyhovelí sťažovateľovi – r. a príslušné rozsudky krajských súdov zrušili s tým, že boli porušené základné práva sťažovateľa.

Z týchto uvedených dôvodov podáva sťažovateľ návrh, aby Plénum Ústavného súdu Slovenskej republiky zjednotilo vyššie citované nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

2. Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za krajský súd jeho predseda JUDr. J. B. listom sp. zn. Spr. 324/11 zo 4. apríla 2011, ktorého prílohu tvorilo vyjadrenie predsedu senátu „14 Co“ JUDr. P. P. z 24. marca 2011, a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu krajského súdu listom z 26. apríla 2011.

2.1 Predseda senátu krajského súdu vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol:

„Predmetom sporu medzi R., B. a S. v B. bolo vydanie nehnuteľností podľa Zákona č. 161/2005 Z. z.

Predpokladom postupu podľa Zákona 161/2005 Z. z. bolo, aby išlo o nehnuteľnosti, ktoré patrili pod predmet zákona § 1 citovaného zákona, nárok uplatnila oprávnená osoba, ktorej majetok bol odňatý v rozhodnom období (§ 2 ods. 2) spôsobom uvedeným v § 3 ods. 1, pričom nárok uplatnila oprávnená osoba proti povinnej osobe písomnou výzvou a v zákonom určenej lehote.

Nehnutelnosti, ktorých sa predmet sporu týka, neboli predmetom vydania podľa Zákona 282/1993 Z. z. a teda spadali pod zákon 161/2005 Z. z.

Podľa § 2 ods. 2 Zákona 161/2005 Z. z., právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam podľa ods. 1 môže uplatniť oprávnená osoba, ktorou je registrovaná cirkev a náboženská spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky vrátane ich útvarov, ktoré majú právnu subjektivitu, ktorých nehnuteľná vec prešla do vlastníctva štátu, obce v období od 8. mája 1945, židovským náboženským obciam od 2. novembra 1938 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 3.

Ustanovenie § 2 ods. 2 Zákona 161/2005 Z. z. teda predpokladalo existenciu vlastníctva oprávnenej osoby k majetku, ku ktorému sa domáhala jeho vydania. V danej veci išlo o majetok nachádzajúci sa v kat. úz. O. zapísaný v pozemnoknižných vložkách č... V danom prípade išlo o cirkevný majetok písaný na Z. opátstvo zo Z. M. a c. rádu zo Z. M. Podľa Trianonskej zmluvy uverejnenej v Zbierke zákonov pod č. 102/1922 Sb., dohody MODUS VIVENDI zo dňa 2. 2. 1928, Vyhlášky MZV a dohody MSaNO č. 118672/II-7/37 zo 7. 9. 1937 a čl. 29 bodu 1 písm. b/ Mierovej zmluvy s Maďarskom z 10. 2. 1947 bola garantovaná nedotknuteľnosť cirkevného majetku a tento na teritoriálnom princípe sa stal vlastníctvom r. na území Československa. Toto bolo potvrdené aj Ministerstvom kultúry SR, ktorý doklad považuje sťažovateľ za účelový, s čím sa krajský súd nestotožnil.

Keďže išlo o cirkevný majetok, teda majetok, ktorý patril r., mohla táto ako oprávnená osoba uplatňovať prostredníctvom svojich útvarov, ktoré majú právnu subjektivitu svoj nárok na vydanie veci, lebo išlo o registrovanú cirkev so sídlom na území Slovenskej republiky.

Podľa § 3 ods. 1, písm. c/ Zákona 161/2005 Z. z., oprávnenej osobe sa navráti vlastníctvo k nehnuteľným veciam, ktoré prešli do vlastníctva štátu alebo obce na základe odňatia bez náhrady postupom podľa Zákona 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy alebo podľa Zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme (trvalej úprave vlastníctva k poľnohospodárskej a lesnej pôde).

Odňatie nehnuteľností podľa § 3 ods. 1, písm. c/ Zákona 161/2005 Z. z. bolo poznačené aj v pozemnoknižných vložkách č... pre kat. úz. O. V danom prípade išlo o výmeru 611-28/8-1950-IX/1 z 25. 9. 1950 č. d.1620/50 a zo dňa 26. 5. 1950 č. d. 706/1950 s odkazom na zákon 142/1947 Zb. a zákon č. 46/1948 Zb. Podľa názoru krajského súdu v súlade aj s rozhodnutím okresného súdu, nárok bol uplatnený oprávnenou osobou a týkal sa nehnuteľností, ktoré prešli do vlastníctva Československého štátu postupom podľa § 3 ods. 1, písm. c/ Zákona 161/2005 Z. z.

Nárok navrhovateľa v danej veci tak bol odňatý v dobe uvedenej v § 2 ods. 2 Zákona 161/2005 Z. z.

Pokiaľ ide o uplatnenie nároku podľa § 5 ods. 1 Zákona 161/2005 Z. z., tak predmetné ustanovenie uvádza, že právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam môže uplatniť oprávnená osoba písomnou výzvou voči povinnej osobe do 30. apríla 2006, ak v tejto lehote preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v tejto lehote právo zaniká.

Oprávnená osoba vyzvala povinnú osobu S. v B. výzvou zo dňa 11. 4. 2006 na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam. Tento výzvu prevzal 12 4. 2006. Stalo sa tak v zákonom určenej lehote. Nehnuteľnosti boli vo výzve špecifikované odkazom na pozemnoknižné vložky ale aj prílohy, ktorých súčasťou bola aj identifikácia parciel. Z uvedených dokladov bolo zrejmé, o ktoré nehnuteľnosti ide, ako aj právny dôvod odňatia nehnuteľností.

Pretože výzve zo strany povinnej osoby nebolo vyhovené, tak oprávnený sa domáhal vydania nehnuteľností v súdnom konaní v lehote uvedenej v § 5 ods. 3 Zákona 161/2005 Z. z..

Po preskúmaní obsahu spisu, rozsudku okresného súdu, podaných odvolaní, ako aj vyjadrenia k odvolaniu, dospel odvolací súd k záveru, zhodne so súdom I. stupňa, že na strane navrhovateľa - oprávneného boli splnené podmienky zákona 161/2005 Z. z pre

vydanie veci, a preto rozsudok okresného súdu potvrdil. Pri rozhodnutí vychádzal z ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. a vo svojom rozhodnutí odkázal na dôvody rozsudku okresného súdu, ktoré považoval za presvedčivé vo vzťahu k predmetu sporu. Rozhodnutie odvolacieho súdu preto nemožno z hľadiska dôvodov posudzovať izolovane od rozhodnutia súdu I. stupňa.

Krajský súd zastáva názor, že pri rozhodovaní vychádzal z ustanovení Zákona 161/2005 Z. z. v spojení aj s rozhodnutím okresného súdu a svojím postupom a rozhodnutím neporušil zákon. Účastníkom konania bola daná možnosť predniesť svoje návrhy aj v odvolacom konaní. Okolnosť, že súd I. stupňa a krajský súd dospeli na rozdiel od sťažovateľa k inému právnenému názoru, čo viedlo k neúspechu v konaní ešte neznamená, že bolo porušené právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR na súdnu ochranu.

Z uvedených dôvodov nepovažoval krajský súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa S. v B. za dôvodnú.“

Predseda krajského súdu zároveň oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v konaní pred ústavným súdom.

2.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k vyjadreniu krajského súdu okrem iného uviedol:

«Porušovateľ vo svojom vyjadrení zo dňa 24. 3. 2011 č. Spr 324/11 uvádza, že navrhovateľ svoje právo odvodil od Trianonskej zmluvy, dohody Modus Vivendi zo dňa 2. 2. 1928 ako aj čl. 29 bod I písm. b) Mierovej zmluvy s Maďarskom zo dňa 10. 2. 1947. Na základe týchto právnych skutočností sa stal majetok Z. opátstva na území býv. ČSR na základe teritoriálneho princípu majetkom (vlastníctvom) R. na území býv. ČSR.

S týmto tvrdením sťažovateľ nemôže súhlasiť a ak by táto skutočnosť predmetom súdneho konania na súdoch v oboch stupňoch, sťažovateľ by tieto tvrdenia vyvrátil nasledovne:

V nadväznosti na uvedené tvrdenie porušovateľa, sťažovateľ uvádza:

- Medzinárodná zmluva je prejav súhlasnej vôle dvoch alebo viacerých štátov alebo medzivládnych organizácií, ktorými sa zakladajú, menia a rušia ich vzájomné práva a povinnosti.

- Podľa § 64 ods. 1 bod 1. zákona č. 121/1920 Sb., ktorým sa uvádza ústavná listina Československej republiky citujem: „*President republiky zastupuje stát na venek. Sjednává a ratifikuje medzinárodní smlouvy. Smlouvy obchodní, dále smlouvy, z kterých pro stát neb občany plynou jakákoli břemena majetková nebo osobní, zejména i vojenská, jakož i smlouvy jimiž se mení statní území, potřebují souhlasu Národního shromáždění. Pokud jde o zmeny státního území, souhlas Národního shromáždění se dáva formou ústavního zákona.*“

- *Modus vivendi nie je medzinárodnou zmluvou, nakoľko Modus vivendi je výsledkom procesu výmeny nót medzi československou vládou zaslanou ministrom zahraničných vecí reprezentovaného Dr. E. B. zo dňa 29. 01. 1928 a Svätou Stolicou prostredníctvom štátneho sekretára Svätej Stolice v Ríme Jeho Eminenciou - kardinálom P. G.*

Sťažovateľ poukazuje na pôvodné znenie nóty zaslanej československou vládou prostredníctvom ministra zahraničných vecí zo dňa 29. 01. 1928. ktorá znie:

„Jeho Eminenci, kardinálu G., státnímu sekretáři Sväte stolice v Římě, Eminence,

od několika již roků vláda Československé republiky měla čest projednávati se Svätou stolicí úpravu určitých otázek politicko-náboženských, které byly mezi oběma stranami dosud nevyřízeny. Výsledek těchto jednání byl parafován 17. prosince 1927 zástupci obou strán a bylo dohodnuto, že bude předložen ke schválení jednak Jeho Svätosti, jednak vládě československé a že vejde v platnost výmenou reversálních nót mezi státním sekretářem Sväte stolice a ministrem zahraničních věcí Republiky československé, mám nyní čest Vám oznámiti jménem vlády československé, že dne 20 ledna 1928 dala svůj souhlas k tomuto ujednání (k tomuto modu vivendi), jehož konečný text byl smluven v jednáních z měsíce prosince 1927 mezi msgre B. D. a p. K.“

Modus vivendi nebol ratifikovaný, prejednaný a schválený zákonodarnou cestou v zmysle Zákona č. 121/1920 Sb. zo dňa 29. 02. 1920 - Ústava Československej republiky a teda Modus vivendi nenadobudol status medzinárodnej zmluvy.

Charakter medzinárodnej zmluvy ako medzištátnej dohody nenadobudol Modus vivendi ani z hľadiska Svätej Stolice, nakoľko:

- *Svätá Stolica charakter subjektu medzinárodného práva verejného nadobudla až uzatvorením tzv. Lateránskych zmlúv, ktoré predstavujú tri zmluvy podpísané dňa 11. 02.*

1929 medzi Svätou stolicou zastúpenou Jeho Eminenciou - kardinálom P. G. namiesto Svätého Otca a Talianskom zastúpené predsedom vlády B. M. namiesto talianskeho kráľa. Prvou zmluvou bol zriadený Mestský štát V.; druhou zmluvou sa v Taliansku jediným štátnym náboženstvom stalo rímskokatolícke náboženstvo; treťou zmluvou sa riešili finančné vzťahy. Charakter subjektu medzinárodného práva verejného Svätá Stolica nadobudla až rok po výmene nót *Modus vivendi*.

- Zmluvy, ktoré upravujú vzťahy medzi Svätou Stolicou a štátmi sa nazývajú konkordátmi (*concordata, concordatum*); *Modus vivendi* je konkordátom, ale nižšej právnej sily.

Tematikou konkordátu sa zaoberá aj M. N. vo vysokoškolskej učebnici „Základy kanonického práva“, ktorú lektoroval JCDr. S. Z., terajší biskup B. arcidiecézy a súčasne primas Slovenskej rímskokatolíckej cirkevnej provincie. Z učebnice citujem:

„3- Platnosť a záväznosť konkordátu

Platnosť konkordátu sa odvíja od jeho povahy ako zmluvy uzavretej podľa noriem medzinárodného práva verejného. To znamená, že konkordát je platný od okamihu:

a) schválenia vládou príslušného štátu; v tomto prípade sa zmluvou už nezaobera parlament. Tento spôsob nadobudnutia platnosti sa uplatňuje v prípade nekomplexných dohôd riešiacich aktuálne problémy, ktoré nemajú normatívnu, ale len administratívnu povahu. Tento typ zmluvy sa nazýva *Modus vivendi*.

b) schválenia zákonodarným orgánom štátu a jeho vyhlásením podľa zákona; týmto spôsobom (ratifikáciou) nadobúdajú platnosť pravé konkordáty, čiže komplexné dohody zásadného charakteru.“

Aj z uvedeného je zrejmé, že podľa *Modus vivendi* z roku 1927 nemohlo v žiadnom prípade prejsť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam na právneho predchodcu žalobcu, a to aj s poukazom na charakter *modus vivendi* ako administratívneho aktu.

V texte *Modus vivendi* sa nenachádza žiadne ustanovenie o právnom nástupníctve po zahraničnom cirkevnom právnom subjekte alebo o prevode alebo prechode nehnuteľných vecí na žalobcu.

Na podporu tvrdení sťažovateľa, že *Modus vivendi* nebol ratifikovaný, prejednaný a schválený zákonodarnou cestou v zmysle zákona č. 121/1920 Sb. zo dňa 29. 02. 1920 a *Modus vivendi* nenadobudol status medzinárodnej zmluvy, sťažovateľ cituje výťah z knihy

- učebných textov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, právnická fakulta od autora Prof. ThDr. J. K., PhD. pod názvom *Historické reflexie konfesijných vzťahov*, rok vydania 2006, v ktorej sa uvádza na strane 137: „I keď *Modus vivendi* bol veľmi dôležitým cirkevnoprávnym dokumentom, predsa len tvoril akýsi nižší stupeň dohody. Nebol to konkordát Asi z tohto dôvodu text *Modus vivendi* nebol ratifikovaný československým parlamentom, nevyšiel v zbierke zákonov a prezident T. G. M. ho odmietol podpísať.“

Porušovateľom vyhodnotený dôkaz - Modus vivendi teda nie je a ani nemôže byť právne relevantným aktom preukazujúcim tvrdenie žalobcu o právnom nástupníctve po jestvujúcej zahraničnej cirkevnej právnickej osobe. V texte Modus vivendi sa nenachádza žiadne ustanovenie o právnom nástupníctve, o prevode alebo prechode nehnuteľných vecí na žalobcu. Taktiež sa v Modus Vivendi nenachádza ani zmienka o „teritoriálnom princípe“. Ten, ako je všeobecne známe, sa používa pri uplatňovaní práva, čo znamená, že pre prevod alebo prechod nehnuteľného majetku malo byť použité právo štátu, v ktorom sa nehnuteľnosť nachádza, t. j. právo platné v tom čase na území býv. ČSR.

Mierová zmluva s Maďarskom zo dňa 10. 02. 1947 pojednáva v článku 29 výlučne o maďarskom majetku. Ak sa teda porušovateľ odvoláva a svoje tvrdenie opiera aj o článok 29 označenej mierovej zmluvy, potom sa odvoláva na ustanovenia o určení charakteru majetku ako majetku maďarského a nie ako majetku slovenského (Apoštolskej administratúry v Trnave). Odkazy samotného porušovateľa na článok 29 Mierovej zmluvy s Maďarskom zo dňa 10. 02. 1947 v jeho podaní potvrdzujú dôvodnosť námietky sťažovateľa vo vzťahu k nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalovaného v spore. Samotný porušovateľ žiada súd, aby prihliadal na majetok Z. opátstva ako na majetok maďarský, teda popiera svoje tvrdenie o vlastníctve sporného majetku T. apoštolskou administratúrou. Evidentne ide o zjavný rozpor v tvrdeniach porušovateľa, ktoré by však v konaní na všeobecných súdoch mali byť odstránené.

Zámerom sťažovateľ oznamuje, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci.»

2.3 Listom z 24. januára 2012 sa bez výzvy ústavného súdu k veci vyjadrila aj žalobkyňa, ale keďže táto nie je účastníčkou tohto konania o sťažnosti sťažovateľa pre

namietané porušenie základných práv a svoje pristúpenie do konania ako vedľajší účastník ani nenavrhol, ústavný súd nepovažoval za dôvodné prihliadať na jej vyjadrenie.

2.4 Podaním doručeným ústavnému súdu 4. júla 2011 požiadali L., š. p., B., o pristúpenie do konania ako vedľajší účastník, avšak ústavný súd tento návrh uznesením č. k. II. ÚS 42/2011-50 z 20. septembra 2012 odmietol.

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 177/2009-575 z 28. septembra 2010 v spojitosti s rozsudkom okresného súdu č. k. 13 C 55/2007-322 z 25. mája 2009.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 od. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 177/2009-575 z 28. septembra 2010

Sťažovateľ označenému rozhodnutiu krajského súdu predovšetkým vytýka, že toto malo dať jednoznačnú odpoveď na všetky jeho námietky uvedené v odvolaní proti napadnutému rozhodnutiu prvostupňového súdu, avšak odôvodnenie rozsudku súdu druhého stupňa *„takého závery neobsahuje, je nepresvedčivé a zjavne neodôvodnené, čím sa reálne nezabezpečilo uplatnenie základného práva sťažovateľa“*.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či je, alebo nie je v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave.

Inými slovami, skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne

neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07).

Krajský súd sťažnosťou napádaný rozsudok č. k. 14 Co 177/2009-575 z 28. septembra 2010 odôvodnil okrem iného takto:

„Žalovaný v podanom odvolaní žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť a žalobu žalobcu zamietnuť, alebo tento zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V dôvodoch odvolania poukazoval na to, že žalobca si neuplatnil svoje právo na vydanie nehnuteľnosti v súlade so zákonom 161/2005 Z. z. a to § 5 ods. 1, pričom nepreukázal ani skutočnosti podľa § 3 citovaného zákona. Tiež poukazoval na to, že vlastníctvo na štát prešlo ex lége účinnosťou záborového zákona. Žalobca nepreukázal, že by k takému prechodu vlastníctva nedošlo. Namietal tiež, že žalobca nemá v konaní aktívnu legitimáciu, lebo nebolo preukázané, že prevzal do vlastníctva majetok patriaci zahraničnej cirkevnej právnickej osobe Z. opátstvu. Okrem toho žalovaný mal byť inak označený, preto žaloba trpí aj nedostatkom pasívnej vecnej legitimácie žalovaného...

Krajský súd preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutej časti v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a tento v zmysle § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

V zmysle § 212 ods. 1 O. s. p. odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný. Je tiež viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v ods. 2 až 7 § 213 ods. 1 O. s. p.. Účastníci v konaní prehlásili, že nemajú návrhy na doplnenie dokazovania. Okresný súd preto správne uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené. Krajský súd preto pri rozhodovaní vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa.

Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci pre svoje rozhodnutie vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa § 132 O. s. p. a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil podľa § 157 ods. 2 O. s. p.. Odvolací súd sa stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia okresného súdu a na tieto odkazuje.

Podľa § 2 ods. 2 zák. č. 161/2005 Z. z. právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam podľa ods. 1, môže uplatniť oprávnená osoba, ktorou je registrovaná cirkev a náboženská spoločnosť na území SR vrátane ich útvarov, ktoré majú

právnou subjektivitu ktorých nehnuteľná vec prešla do vlastníctva štátu, obce v období od 8. 5. 1945, židovským náboženským obciam od 2. 11. 1938 do 1. 1. 1990 spôsobom uvedeným v § 3 zákona.

Z dokazovania vyplynulo, že právo na navrátenie vlastníctva uplatnila r., ktorá je registrovanou cirkvou na území SR. Bolo preukázané, že táto je právnym nástupcom majetku po zahraničnej právnickej cirkevnej osobe Z. opátstve a C. ráde na území SR na teritoriálnom princípe a má teda postavenie oprávnenej osoby a to aj jej zložka, ktorá nárok v konaní po úprave návrhu uplatňovala.

Oprávnená osoba uplatnila právo na navrátenie vlastníctva písomnou výzvou voči povinnej osobe zo dňa 11. 4. 2006 a 21. 4. 2006, teda v zákonom určenej lehote do 30 apríla 2006, pričom návrh podala tiež v zákonom ustanovenej lehote na súde. S. v B. bolo možné podľa § 4 ods. 1 Zák. 161/2005 Z. z. považovať za povinnú osobu, lebo ku dňu účinnosti zákona spravoval nehnuteľné veci, vo vlastníctve SR, ako na to vytvorená právnická osoba.

Oprávnená osoba v písomnej výzve do 30. 4. 2006 mala tiež preukázať skutočnosti podľa § 3 zák. č. 161/2005 Z. z.. Tieto okolnosti tiež splnila, lebo vo výzve uviedla, nehnuteľnosti s odkazom na pozemno-knižné vložky, označila kat. územie, označenie listu vlastníctva, ako aj identifikáciu parciel. Taktiež uviedla aj dôvod odňatia spadajúci pod § 3 ods. 1 písm. c/ zák. č. 161/2005 Z. z., ktorý vyplýva z predložených pozemno-knižných vložiek. Odvolací súd preto zhodne so súdom okresného súdu dospel k záveru, že žalobkyňa splnila podmienky pre navrátenie vlastníctva v rozsahu, ako určil okresný súd vo výroku svojho rozhodnutia. Krajský súd preto považoval rozhodnutie okresného súdu za vecne správne a preto ho potvrdil.“

Pretože krajský súd sa v podstate v odôvodnení rozhodnutia v súlade so zákonom obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa (§ 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), ústavný súd považoval za potrebné na tomto mieste uviesť podstatné rozhodujúce časti odôvodnenia rozsudku okresného súdu č. k. 13 C 55/2007-322 z 25. mája 2009:

„Z vykonaného dokazovania súd má za preukázané, že navrhovateľ vyzval odporcu listom zo dňa 11. 04. 2006 na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam tam špecifikovaným a na ich vydanie. Uvedenú výzvu prevzal odporca dňa 12. 04. 2006.

Súd zistil, že navrhovateľ podal návrh v zákonom stanovenej lehote do 12 mesiacov od doručenia písomnej výzvy, keďže návrh bol podaný na Okresný súd vo Zvolene dňa 12. 04. 2007.

Z vykonaného dokazovania súd má za preukázanú tú skutočnosť, že navrhovateľ je oprávnenou osobou na podanie takéhoto návrhu. Je zrejmé, že právo na navrátenie vlastníctva môže uplatniť oprávnená osoba, ktorou je registrovaná cirkev a náboženská spoločnosť so sídlom na území SR vrátane ich útvarov. Navrhovateľ je útvárom r. s právnu subjektivitou a je registrovaný na Ministerstve kultúry SR a zároveň navrhovateľ na preukázanie svojho tvrdenia predložil aj potvrdenie o právnej subjektivite.

Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že navrhovateľ naplnil a preukázal aj ďalšiu podmienku na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam, a to že v lehote preukáže skutočnosti podľa § 3 zák. č. 161/2005 Z. z., pričom súd vychádzal najmä zo zápisov v pozemkovoknižných vložkách č..., k. ú. O. Každá pozemkovoknižná vložka rovnako ako LV sa skladá z 3 častí: A - Majetková podstata, B - Vlastníctvo a časť C - Ľarchy. Pozemkovoknižné vložky a rozhodnutia orgánov verejnej moci o znárodnení majetku sú verejnými listinami a v prípade, že sa zachovali je možno ich získať na základe lustrácie v štátnom archíve.

Prvý relevantný zápis bol vykonaný pod poradovým číslom 4 v pozemkovoknižnej vložke č... k. ú. O. a pod por. č. 3 v pozemkovoknižnej vložke č... k. ú. O., kde sa zapísalo, že nehnuteľnosti zamýšľa poverenie pôdohospodárstva prevziať a že nehnuteľnosti sú predmetom revízie. Uvedený zápis bol vykonaný v zmysle § 3 ods. 2 druhá veta citovaného zákona, podľa ktorého poverenie pôdohospodárstva a pozemkovej reformy na Slovensku dalo vyznačiť vo verejnej knihe, že ide o majetok, ktorý je predmetom revízie. Týmto úkonom ešte neprešlo vlastnícke právo od pôvodného vlastníka na štát, ale titulom nadobudnutia vlastníckeho práva mala byť až pridelená listina alebo iná listina, ktorá by určila, akým spôsobom sa naloží s majetkom, ktorý podlieha revízii pozemkovej reformy.

Súd z výmeru zn. 611-28/8-1950-IX/1. Okresného národného výboru v Šahách zo dňa 25. 09. 1950, Čd 1620/50 týkajúceho sa nehnuteľností pôvodne vedených na PKV č... zistil,

že v odôvodnení tohto výmeru je uvedené, že nehnuteľnosti boli navrhovateľovi odňaté postupom podľa zák. č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme a z Uznesenia Okresného súdu v Šahách zo dňa 26. 05. 1950 čd. 706/50 týkajúceho sa nehnuteľností pôvodne vedených na PKV č... zistil, že sa povolil vklad vlastníckeho práva pre Československý štát podľa zák. č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme.

V zmysle vyššie uvedeného podľa názoru súdu navrhovateľ preukázal, že mu bolo odňaté vlastnícke právo v rozhodnom období, a to postupom podľa zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme a táto skutočnosť vyplýva aj zo zápisov v pozemnoknižných vložkách č... pre k. ú. O. Napriek tomu, že zákon č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy predpokladal vo viacerých prípadoch o vyplatenie náhrad za zabraté nehnuteľnosti, v konaní nebolo preukázané, že by tieto navrhovateľovi boli aj skutočne vyplatené.

Podľa § 2 ods. 2 zák. č. 161/2005 Z. z. právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam môže uplatniť oprávnená osoba, ktorou je registrovaná cirkev a náboženská spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky vrátane ich útvarov, ktoré majú právnu subjektivitu, ktorých nehnuteľná vec prešla do vlastníctva štátu, obce v období od 8. mája 1945, do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 3.

Podľa § 3 ods. 1 písm. c) citovaného zákona oprávnenej osobe sa navráti vlastníctvo k nehnuteľným veciam, ktoré prešli do vlastníctva štátu alebo obce na základe odňatia bez náhrady postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy.

Z vyššie citovaného ustanovenia § 3 ods. 1 reštitučného zákona sa predpokladá, že finančné náhrady v zmysle pozemkovej reformy neboli vyplatené. Nie je preto rozhodujúce, či navrhovateľ mal právo na vyplatenie náhrady, ale skutočnosť, že štát túto náhradu nevyplatil. Na základe vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že navrhovateľ preukázal, že mu boli odňaté vlastnícke práva v rozhodnom období, a to postupom podľa zákona o revízii prvej pozemkovej reformy.

Súd sa vysporiadal aj s ďalšou námietkou odporcu ohľadne tohto, že žiadal návrh zamietnuť z dôvodu, že k odňatiu predmetných nehnuteľností štátom došlo pred rozhodným obdobím, t. j. pred 08. májom 1945 až 01. januárom 1990 s tým, že na preukázanie uvedeného tvrdenia odporca predložil listinné dôkazy s tým, že listinou zo dňa 07. 05. 1924 predloženou zo strany odporcu Štátny pozemkový úrad v Prahe žiada, aby bolo poznačené,

že nehnuteľnosti zapísané v pozemnoknižných vložkách č. 2 - 52 k. ú. O. a č. 20 - 38 - 39 a 77 k. ú. S. sú zabrané štátom podľa zákona č. 215/1919 Sb. z. a n. a oznamuje, že sa rozhodol prevziať podľa zák. č. 215/1919 Sb. z. a n. tieto nehnuteľnosti. Na základe uvedenej žiadosti a oznámenia ďalej navrhuje, aby Okresný súd v Krupine vydal uznesenie, ktorým nariadi pozemnoknižnej kancelárii, aby v uvedených pozemnoknižných vložkách vyznačila, že nehnuteľnosti sú zabrané štátom podľa zák. č. 215/1919 Sb. z. a n. a že štátny pozemkový úrad zamýšľa tieto nehnuteľnosti prevziať. K uvedenému je potrebné uviesť, že na základe poznámky, že nehnuteľnosti sú zabrané štátom a štátny pozemkový úrad zamýšľa tieto nehnuteľnosti prevziať, nedochádza ešte k prechodu vlastníckeho práva na štát. Nehnuteľnosti neprešli na štát podľa záborového zákona z dôvodu čl. 250 Trianonskej zmluvy uverejnenej v Zbierke zákonov pod č. 102/1922 Sb., čl. II. dohody Modus vivendi zo dňa 02. 02. 1928, uverejnená vo Vestníku MZV z r. 1928 alebo vo Vyhlášky MZV v dohode s MŠaNO č. 118 672/II-7/37 zo dňa 07. 09. 1937 a ďalších súvisiacich právnych predpisov. Tento právny stav nedotknuteľnosti cirkevného majetku bol deklarovaný tiež v čl. 29 bodu 1. písm. b) Mierovej zmluvy s Maďarskom zo dňa 10. 02. 1947, uverejnenej v Zbierke zákonov pod č. 192/1947 Sb. a keďže z vyššie uvedených dôvodov nedošlo k prechodu vlastníckeho práva na štát, súd nemohol na túto námietku odporcu relevantne prihliadnúť.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd je toho názoru, že návrh navrhovateľa je čiastočne dôvodný a tento rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia s tým, že odporcovi uložil povinnosť vydať a navrátiť navrhovateľovi vlastníctvo k nehnuteľnostiam špecifikovaným vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Súd návrhu navrhovateľa nevyhovel čo sa týka parciel č... vedených na LV č... k. ú. O. vedeného Správou katastra K. a parc. č... vedenej na LV č..., k. ú. K. vedeného Správou katastra K. č., a to z týchto dôvodov:

Čo sa týka parc. č... vedenej na LV č..., k. ú. O. vedeného Správou katastra K., tak súd túto parcelu nemohol navrhovateľovi vydať, a to z tohto dôvodu, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že na tejto parcele sa nachádza vodný tok V. s tým, že súd poukazuje na čl. IV. Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého nerastné bohatstvo, jaskyne, podzemné vody, prírodné liečivé zdroje a liečivé zdroje a vodné toky sú vo vlastníctve Slovenskej republiky. Z tohto dôvodu súd v tejto časti návrh navrhovateľa musel zamietnuť.

Súd tak isto zamietol návrh navrhovateľa aj ohľadne vydania parciel č... v k. ú. O. vedenej na LV č... a parc. č... v k. ú. K. vedenej na LV č..., a to z toho dôvodu, že síce navrhovateľ v návrhu uvádza, že v predmetnej výzve na navrátenie nehnuteľností boli aj tieto nehnuteľnosti, napriek tomu, že ich neuviedol v pôvodnej špecifikácii parciel. Súd je teda toho názoru, že navrhovateľ nemá nárok na navrátenie vlastníctva k týmto nehnuteľnostiam, nakoľko podľa § 5 zák. č. 161/2005 Z. z. neuplatnením práva v zákonnej lehote, t. j. do 30. 04. 2006 právo zaniká. Navrhovateľ v písomnej výzve právo na navrátenie vlastníctva k týmto nehnuteľnostiam neuplatnil, lebo ako predmet nároku na vydanie, ich uviedol až v žalobnom návrhu podanom dňa 12. 04. 2007. Z tohto dôvodu v tejto časti navrhovateľ nesplnil základné predpoklady zák. č. 161/2005 Z. z, a preto súd v tejto časti návrh zamietol.“

Z citovaných častí odôvodnení rozhodnutí všeobecných súdov vyplýva, že sa s právnymi pre vec významnými otázkami riadne zaoberali a svoje závery dostatočným spôsobom odôvodnili. Relevantne sa vysporiadali s námietkami sťažovateľa, na ktoré poukazoval aj v sťažnosti podanej ústavnému súdu.

Tak krajský súd, ako aj okresný súd zreteľne uviedli, prečo považovali žalobkyňu za osobu oprávnenú na navrátenie vlastníctva, a z akých dôkazov pri vyvodzovaní tohto záveru vychádzali. Podľa ich zistení je žalobkyňa útvarom r. s právnou subjektivitou a je registrovaná na Ministerstve kultúry Slovenskej republiky. Všeobecné súdy neopomenuli preskúmať splnenie aj ďalších zákonom vyžadovaných podmienok na navrátenie vlastníctva žalobkyňi, a to najmä obsahovú správnosť, úplnosť a včasnosť podania výzvy adresovanej sťažovateľovi na navrátenie majetku (predovšetkým označenie, špecifikáciu, resp. identifikáciu požadovaných konkrétnych nehnuteľností), ako aj preukázanie dôvodu predošlého odňatia vlastníctva k týmto nehnuteľnostiam. Vychádzali pritom z pozemkovoknižných vložiek a z rozhodnutí orgánov verejnej moci o znárodnení majetku, ktoré považovali za verejné listiny dostupné lustráciou v štátnom archíve, a dospeli k presvedčeniu, že žalobkyňi bolo odňaté vlastnícke právo v rozhodnom období postupom podľa relevantného predpisu.

Rovnako sa okresný súd (so závermi ktorého sa krajský súd stotožnil) stručne, ale presvedčivo vysporiadal s dôkazmi predloženými sťažovateľom, ktoré mali preukázať opak tvrdení žalobkyne. Išlo hlavne o spornosť obdobia prechodu majetku na štát a právnu normu, podľa ktorej sa tak stalo. V neposlednom rade okresný súd odôvodnil aj to, prečo v časti návrhu žalobkyne nevyhovel. To však predmetom sťažnosti podanej ústavnému súdu nebolo.

Ústavný súd s prihliadnutím na uvedené nemohol dospieť k inému záveru ako k takému, že postup krajského súdu bol plne v súlade s ústavnými princípmi a jeho rozhodnutie spĺňa všetky požiadavky kladené ústavou a dohovorom na rozhodnutie súdneho orgánu. Rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu je ústavne udržateľný, nevykazuje znaky svojvôle, arbitrárnosti, je náležite odôvodnený a výklad práva všeobecným súdom nie je taký, že by popieral účel a zmysel príslušných zákonných noriem (m. m. I. ÚS 23/2010).

V odôvodnení napadnutých rozsudkov dali všeobecné súdy sťažovateľovi podrobnú a ústavne akceptovateľnú odpoveď na ním kladené otázky, pritom ich závery neboli iba tvrdeniami, ktoré by neboli opreté o konkrétne dôkazy a zákonné ustanovenia. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom krajského súdu v spojení s názorom okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08). Aj preto ústavný súd nepovažoval za potrebné rozvíjať či podporovať správnosť záverov všeobecných súdov rozhodujúcich právnu vec sťažovateľa patriacu do ich ústavnej (čl. 142 ods. 1 ústavy) a zákonnej (§ 7 ods. 1 Občiansky súdny poriadok) právomoci.

Pokiaľ teda ide o namietaný zásah do základného práva na súdnu ochranu sťažovateľa zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ústavný súd uzatvára, že rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu je vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, rešpektuje zákonné požiadavky na odôvodnenie (skutkové a právne) rozsudku (§ 157 ods. 2 Občiansky

súdny poriadok), nie je arbitrárny a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na otázku, prečo krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. V súvislosti so sťažovateľovým prejavom nespokojnosti s namietaným rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny ani právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 177/2009-575 z 28. septembra 2010 porušené nebolo, preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozsudkom okresného súdu č. k. 13 C 55/2007-322 z 25. mája 2009

V súvislosti s napádaným rozsudkom okresného súdu sp. zn. 13 C 55/2007 z 25. mája 2009 ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Inými slovami, pokiaľ o ochrane sťažovateľom označených práv v súvislosti s rozhodnutím okresného súdu bol oprávnený konať alebo rozhodnúť iný všeobecný súd, ústavný súd nemá oprávnenie do tejto kompetencie všeobecného súdu zasiahnuť.

Sťažovateľ sa preskúmania napadaného rozhodnutia okresného súdu sp. zn. 13 C 55/2007 z 25. mája 2009 mohol (a v konečnom dôsledku tak aj urobil) domáhať už v rámci všeobecného súdnictva podaním riadneho opravného prostriedku (odvolania) v konaní pred krajským súdom, pričom na základe uvedeného krajský súd ako súd odvolací mal povinnosť v prípade zistenia porušenia označených práv sťažovateľa týmto jeho právam poskytnúť ochranu, a teda musel sa v podstate vysporiadať s identickými námietkami proti rozhodnutiu okresného súdu, aké sťažovateľ uvádza aj v konaní pred ústavným súdom, preto ústavný súd sťažnosti sťažovateľa v tejto časti nevyhovел, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

3. Pokiaľ ide o požiadavku sťažovateľa zrušiť napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu a vrátiť im vec na ďalšie konanie, toto je v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy podmienené vyhovením sťažnosti vo veci samej (vyslovením porušenia základných práv alebo slobôd zaručených v ústave alebo v kvalifikovanej medzinárodnej zmluve).

Pretože v uvedenom prípade ústavný súd rozhodol, že sťažovateľom označené základné právo zaručené v ústave (resp. listine) a právo zaručené v dohovore porušené neboli, resp. ostatným častiam sťažnosti nebolo vyhovené, uvedeným návrhom sa pri svojom rozhodovaní už nezaoberal.

Taktiež sa ústavný súd nezaoberal podnetom sťažovateľa na postup senátu ústavného súdu podľa § 6 zákona o ústavnom súde, pretože na takýto návrh fyzickej alebo právnickej osoby namietajúcej porušenie jej základného práva alebo slobody neexistuje zákonný podklad, a tiež k takému postupu nebola podľa názoru ústavného súdu splnená zákonná podmienka spočívajúca v tom, že senát dospeje k právnomu názoru odchylnému od právneho názoru vyjadreného už v rozhodnutí niektorého zo senátov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2012